

Zpráva o šetření ve věci zajištění povinné školní docházky pro nezletilého ve věznici

Na dětského ombudsmana se dne 10. 11. 2025 obrátili manželé A., rodiče Ondřeje, nar. xxx. Syn (žák 9. třídy) byl ve vazbě od 10. 10. do 26. 11. 2025 ve Vazební věznici Litoměřice – objekt Teplice (vazební věznice) a dle sdělení rodičů zde neměl zajištěno vzdělávání.

A. Shrnutí závěrů

Nezjistil jsem zásadní nedostatky v postupu Vazební věznice Litoměřice při zajištění vzdělávání pro mladistvého obviněného, který má plnit povinnou školní docházku.

B. Skutková zjištění

Dle stěžovatelů sociální pracovník věznice převzal v základní škole studijní materiály dne 6. 11. 2025. Minimálně do 19. 11. 2025 nedošlo k jejich předání synovi.

Ředitel vazební věznice plk. Ing. Otakar Hamerník uvedl ve svém vyjádření ze dne 16. 12. 2025¹ následující skutečnosti. Týden po dodání do výkonu vazby začalo probíhat u obviněného samostudium vedené speciálním pedagogem, který vycházel ze studijních materiálů (školní učebnice pro 9. ročník základní školy) dodaných zákonným zástupcem obviněného. Učebnice ve věznici okamžitě předali obviněnému.

Následující týden po dodání do výkonu vazby kontaktoval telefonicky z věznice speciální pedagog ředitelku Základní školy B., kam obviněný docházel, a požádal ji o dodání studijních plánů. Následně dne 5. 11. 2025 převzal speciální pedagog v základní škole učivo pro obviněného. Výuka dle dodaných materiálů školou probíhala od 12. 11. 2025, kdy obviněnému stanovili rozsah studia a učiva formou samostudia vždy na následující týden. Při přebírání učiva se domluvili, že škola zašle věznici testy k přezkoušení obviněného, k čemuž již nedošlo, jelikož obviněného dne 25. 11. 2025 eskortovali do Vazební věznice Litoměřice, z níž ho dne 26. 11. 2025 propustili. Výuku zajistili formou pokynů k samostudiu, jelikož personální stav zaměstnanců neumožňoval každodenní výuku.

Dohled nad výukou prováděl po celou dobu výkonu vazby speciální pedagog.

1 Pod č. j. VS-243159-2/ČJ-2025-801431.

C. Právní hodnocení

Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.² Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku.³

Dle Evropských vězeňských pravidel je nutno věnovat zvláštní pozornost vzdělávání mladých vězňů a vězňů se speciálními potřebami.⁴

Mladistvému, který má plnit povinnou školní docházku, věznice zabezpečí její plnění.⁵

Mladistvý by měl plnit školní povinnosti v obdobném rozsahu jako jeho vrstevníci na svobodě. Uvedené ustanovení představuje důležitou garanci toho, že výkon vazby nezabavuje mladistvého jeho práva a povinnosti vzdělávat se.

Stát má aktivní povinnost zajistit, aby školní docházka probíhala i v podmínkách omezení osobní svobody, protože vzdělání je zásadním faktorem výchovy, resocializace a budoucího začlenění mladistvého do společnosti.

Obviněný mladistvý měl v průběhu výkonu vazby přístup k veškerému učivu, a to již zhruba týden po dodání do vazby, a proto nespátřuji v postupu věznice takové nedostatky, které by zasáhly do podstaty práva obviněného na vzdělání.

Ve svém posouzení jsem se snažil brát v úvahu i to, že obecně není personální stav napříč Vězeňskou službou ČR zcela ideální. Také chápu, že obviněný je po přijetí do věznice „v jednom kole“ – uskutečňují se rozhovory s odbornými zaměstnanci (sociální pracovník, speciální pedagog, psycholog...), musí podstoupit zdravotní prohlídku (včetně případných specializovaných vyšetření), má právo realizovat telefonní hovory, návštěvy a vycházky. Rovněž předpokládám, že výsledky ze strany policie jsou v době po přijetí do vazby intenzivní (s tím souvisí například dále i konzultace s advokátem).

Přesto bych uvítal, aby věznice v obdobných případech byla pružnější a aktivnější ve své snaze zajistit vzdělávání. Kontakt se základní školou mohl proběhnout dříve. Jestliže speciální pedagog převzal ve škole studijní materiály dne 5. 11. 2025, mohla věznice začít s výukou dle těchto materiálů dříve než za týden (dne 12. 11. 2025).

2 Článek 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (vyhlášené pod č. 2/1993 Sb.).

3 Ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

4 Bod 28. 3 Evropských vězeňských pravidel – Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy Rec(2006)2 k Evropským vězeňským pravidlům.

5 Ustanovení § 26 odst. 8 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám řediteli Vazební věznice Litoměřice a stěžovatelům. Šetření končím.⁶

Brno 19. ledna 2026

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce dětského ombudsmana
(podepsáno elektronicky)

6 Dle § 17 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.